

Geschiedenisdagen 2001

Historisch besef in Nederland

Vorig jaar was het al de bedoeling dat het een traditie zou worden: het jaarlijks organiseren van de geschiedenisdagen voor en door héél historisch Nederland.

Ditmaal is gekozen voor een eendaagse opzet.

De geschiedenisdag van 2001 zal gehouden worden in Tilburg,

zaterdag 24 november 2001.

Als locatie is gekozen voor het universiteitscomplex van de Katholieke Universiteit Brabant.

De geschiedenisdagen zijn bedoeld voor en door héél historisch Nederland. Niet alleen voor de *professionals*, die in de geschiedenis werkzaam zijn, maar ook voor iedereen die op de één of andere manier in de geschiedenis geïnteresseerd is. Het programma op 24 november omvat uiteenlopende presentaties, actuele debatten, een informatiemarkt en natuurlijk ook meer verstrooiende elementen.

De geschiedenisdag wordt ook dit jaar weer georganiseerd in samenspraak met de belangrijkste historische koepels in Nederland: Het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap, de Nederlandse Museumvereniging, de VGN, de Koninklijke Vereniging voor Archivarissen in Nederland, het Historisch Platform en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur. De hele historische wereld is zo bestreken: van professionele wetenschapper tot en met vrijetijdshistoricus, van archiefman tot geschiedenisleraar.

Historisch besef in Nederland

Historisch besef is een thema met heel veel kanten. Het lijkt erop dat de functie van geschiedenis in het maatschappelijk debat sterk aan het veranderen is. Dit najaar zullen enkele rapporten verschijnen waarin heikle onderwerpen uit de recente geschiedenis tegen het licht gehouden worden: het grote Soto-rapport over de opvang van oorlogsslachtoffers na de oorlog en natuurlijk het rapport van

het NIOD over het drama van Srebrenica. Het lijkt er soms op of de politiek de 'schuld' van het verleden wil afkopen door er historisch onderzoek naar te laten doen.

Tegelijk is er ook een ontwikkeling die duidt op een juridisering van het verleden. Voormalige oorlogsslachtoffers die schadeclaims in of eisen de teruggave van in de oorlog ontnomen bezittingen.

Op een heel ander niveau speelt het debat in het onderwijs. Recentelijk verscheen het rapport van de Commissie De Rooy, waarin het aankweken van historisch besef de belangrijkste doelstelling van het geschiedenisonderwijs wordt genoemd. Maar om welke geschiedenis gaat het eigenlijk?

Erfgoed voor een breed publiek

Archieven en musea kampen weer met hele andere problemen. In zekere zin zijn zij de hoeders van het Nederlandse culturele erfgoed. Maar hoe kunnen zij dit erfgoed op een zo aantrekkelijk mogelijke wijze voor het voetlicht brengen, ook voor een breed publiek? Welke nieuwe communicatiemiddelen kunnen daarvoor gebruikt worden?

Tenslotte is er in Nederland de brede groep van vrijetijdshistorici, die praktisch en inhoudelijk ondersteund wordt door het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, en op provinciaal niveau door de consultants regionale geschiedenis die in bijna alle provincies zijn aangesteld. Er worden wel eens klagerige verhalen gehouden over de teloorgang van het historisch besef in Nederland. Meestal wordt dan bedoeld dat het overgrote deel van de Nederlandse bevolking weinig kennis meer heeft van historische feiten uit de Nederlandse *nationale* geschiedenis. Maar is het niet veeleer zo dat het historisch besef van karakter is veranderd en zich verplaatst heeft van het nationale naar het lokale niveau?

Er zijn nog nooit zoveel mensen aan de slag geweest met geschiedenis als juist nu. Het enorme aantal vrijetijdshistorici is er een indicatie van. In die zin is de geschiedenis gepopulariseerd en gedemocratiseerd. Ook in onze vrije tijd willen wij ons op historisch verantwoorde manier vermaken. Niet alleen in het buitenland bezoeken wij graag mooie historische gebouwen en gaan wij naar musea. Het blijkt ook uit de populariteit van geschie-

denisprogramma's als *Andere tijden* (recent nog bekroond) en het radioprogramma van de VPRO *Onvoltooid verleden tijd* (OVT). Natuurlijk zijn er ook critici, die de nieuwe ontwikkelingen veroordelen als een teken van trivialisering, die de geschiedwetenschap zelf naar de marge van de samenleving heeft verbannen. Maar is dat wel zo?

Het zijn allemaal vragen die op verschillende en zeer diverse manieren aan bod komen in Tilburg. In spannende actuele debatten, maar ook in meer lichtvoetige presentaties.

We houden u op de hoogte

Op het ogenblik wordt hard gewerkt aan de invulling van het programma. Terwijl vorig jaar de coördinatie in handen was van het KNHG, heeft dit jaar het Nederlands Centrum voor Volkscultuur deze taak overgenomen. Er zijn al programma-onderdelen gepland over archieven en nieuwe Nederlanders, over onderwijs en historisch besef en over het thema 'Museumexposities tussen publiek en wetenschap'. En het grote debat over geschiedenis en politiek (Soto, Srebrenica) ontbreekt natuurlijk niet.

Albert van der Zeijden

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, Postbus 13113, 3507 LC Utrecht, telefoon 030-2760244.